

Sabate, nove,

LLUIS MILLÀ

SABATES NOVES

JOGUINA EN UN ACTE Y EN PROSA

ESCRITA EN CATALÀ

ESTRENA: NIT DEL 2 DE DESEMBRE DE 1916

TEATRE VICTÒRIA (BARCELONA)

BARCELONA

SOCIETAT ANÒNIMA LA NEOTIPIA

Rambla de Catalunya, 116

1919

REPARTIMENT

PERSONATGES	ACTORS
CINTETA. (Noya simpàtica y modesta)	SRA. CARRERAS
D. LLEÓ. (Militar retirat y mestre d'esgrima)	SR. FERRERO
PERICO (Jove de bona casa, molt apocat)	» FERRER
ROCH (Ex Assistent lleig y tonto, segons diuhen)	» DAROQUI

L'acció avuy, demà y sempre que es representi l'obra.
(Si pot ésser cada dia.)

Es propietat de D. MARIANO MILLÀ Y NAVARRO
que es reserva tots els drets que la llei li concedeix.

La *Sociedad de Autores* és l'encarregada del cobro dels drets de representació.

ACTE ÚNICH

Sala de mitjana apariència. Porta al fons, balcó a la dreta y dues portes, lateral esquerra. Mobles senzills, ben cuidats. En la paret del fons, part dreta, una panòpia ab armes; a l'esquerra, retrato al oli representant un tipo farreny, ab gros bigoti: és D. LLEÓ

ESCENA PRIMERA

CINTETA (brodant; a l'esquerra). ROCH (mirant pel balcó)

ROCH. Senyoreta, senyoreta.

CINT. Què hi ha?

ROCH. Que ja és al carrer aguantant la cantonada com un guardarrodes.

CINT. Qui?

ROCH. Ell. En Perico.

CINT. Prou que ho sé... Fa més de una hora que hi és. Com que'l papà no ha sortit encara, perquè ha tingut dues lliçons aquest dematí y es deu trobar molt cansat...

ROCH. Gòtil, gòtil, pobret! Està groch com un canari y magre com un cavall dels toros.

CINT. No ho diguis això, home.

ROCH. Donchs qué vol que digui, que està roig com un perdiçot y gras com un tocino?

CINT. Ho veus! No més fas comparacions ab les bèsties.

ROCH. No'n tinch d'altres.

CINT. Lo que has de tenir és astúcia per a fer-me una senya quan el papà es prepari per a sortir.

ROCH. Faré un xiulet, eh?

CINT. No siguis burro.

- ROCH. Com vostè mani, senyoreta.
 CINT. Vés, mira si encara hi és.
 ROCH. El seu papà?
 CINT. No, en Perico.
 ROCH. (Al balcó.) Sí que hi és, y que s'aguanta per un peu *aixines*. Sembla talment una cigonya.
 CINT. Ja tornes ab les bèsties?
 ROCH. Ay sí, dispensi.
 CINT. Què fa ara?
 ROCH. Ara? Je, je. Ara fa ganyotes com una mona.
 CINT. Tornem-hi.
 ROCH. No me'n puch estar. Fa ganyotes dihent que si puja.
 CINT. No, no! Que no pugi, que'l papà el faria baixar per l'ull de l'escala.
 ROCH. Sí que ho faria, sí. Y que no s'hi pensaria gayre D. Lleó per a fer-ho, ab el seu gènit. Ja és aquí.

ESCENA II

Els MATEIXOS y D. LLEÓ (per la primera de l'esquerra; ve esgrimint un sabre de fusta)

- LLEÓ. Brúu!
 ROCH. (Ja brama.)
 LLEÓ. Cada dia me trobo més valent. Per la força soch un bou y per la lleugeresa un mico. Brúu!
 ROCH. (També fa comparacions de bèsties l'amo.)
 LLEÓ. No hi ha qui'm torci el braç. No hi ha qui'm rendeixi'l puny. Brúu! (Pega un cop damunt la taula.)
 CINT. Ay! Quin susto, papà!
 LLEÓ. Psé! Sembla mentida que siguis filla del teu pare, y que el teu pare sigui jo.
 ROCH. (May l'entenç quan parla *aixines* de la família.)
 LLEÓ. Gran dia si segueix com ha començat. Aquest dematí he donat dues lliçons. Una al Marquesito de l'Orenga.
 CINT. Aquell jovenet tan prim?
 LLEÓ. Ell mateix. Un pollastre tísich. Sense bíceps, sense pit, sense res... Quins homes pujen.
 ROCH. Ahont?
 LLEÓ. Tu calla, animal.
 ROCH. Jo callo, animal.

LLEÓ. Mestre — m'ha dit —. Ahir jugant al tennis vaig tenir unes diferències ab el Condesito de la Sajolida, y com que tots dos som nobles, no hi ha més remey que bà-trens demà al sortir el sol. És precis, costi el que costi, que vostè m'ensenyi una estocada de segur resultat.

CINT. Y li has ensenyat?

LLEÓ. Ja ho crech. En l'espai de mitja hora y mitjançant un *papiro* de cinquanta misses, li he ensenyat una estocada de la meua invenció per a passar de part a part al seu rival.

CINT. Déu meu!

ROCH. (És un bruto dels més... brutos, el meu amo.)

LLEÓ. S'en va content y satisfet. Als deu minuts compareix el Condesito de la Sejolida.

CINT. El seu rival?

LLEÓ. El mateix. Un jove rodó com un formatge, carn flonja, mans de senyoreta. Psé! Total res. Mestre — diu —, soch el Condesito de la Sejolida, que tinch de bàtrem ab el Marquesito de l'Orenga.

ROCH. (No poguent-se aguantar el riure y esclatant fort.) Je, je, je!

LLEÓ. De què rius, burro?

ROCH. D'això de l'Orenga y la Sajolida.

LLEÓ. Y què!

ROCH. Que és cosa bona per a fer estofat.

LLEÓ. Ahont surts ara ab l'estofat?

CINT. Té rahó en Roch.

LLEÓ. Bueno. Feu-me'n per a aquest vespre. Continúo. He de bàtrem y voldria que quan menys vostè m'ensenyi a defensar-me, puig segons diuhen el meu rival té una estocada terrible. Bah! — faig jo —. Demani el que vulgui — diu ell —. Preparo les eynes y ab mitja horeta li ensenyo un *quite* de ma invenció per a treure l'estocada de la meua invenció. (Mostrant dos bitllets de cinquanta pessetes.) Cinquanta misses més. Total, uns funerals de primera.

CINT. Vols dir que no's mataran?

LLEÓ. Ca! No arribarà la sang al riu. Ja no hi han homes avuy dia. La humanitat no és més que una colecció de ninots de fira. Vaja una generació puja. Els joves no són altra cosa que... que uns melindros ab cames.

- ROCH. (Rient ab esclat.) Je, je, je!
- LLEÓ. De què rius, ximplet?
- ROCH. D'això que ha dit dels melindros.
- LLEÓ. Què! Que no està ben dit?
- ROCH. Sí que ho està, sí.
- LLEÓ. La joventut del meu temps era un'altra cosa. Roch!
- ROCH. Presente, mi capitán. (Ab crit.) (Quadrant-se militarment.)
- LLEÓ. Ara m'has comprès.
- ROCH. Sempre que'm crida pel meu nom, ja sab que'm quadro, mi capitán.
- LLEÓ. Recordes quan estava en actiu. Quan jo al frente del batalló entrava en foch? Brúu! Ho recordes, Roch?
- ROCH. Essent jo assistent, no hi havíem entrat may en foch ni batalla.
- LLEÓ. Com que no. Y a Calaf, què me'n dius de Calaf?
- ROCH. Que és entre Rajadell y Sant Guim, damunt Manresa.
- LLEÓ. Bèstia! No vull dir això. Parlo de la batalla de Calaf. No ho recordes?
- ROCH. Oh, sí. Però si allò eren maniobres.
- LLEÓ. Què dius ara, índio?
- ROCH. Que allò eren baralles de broma.
- LLEÓ. Roch, no siguis ruch. Maniobra o no maniobra el cas és que allí vaig assaltar una trinxera.
- ROCH. Jo també vaig saltar-la, perquè ens émpaytaven per darrera.
- LLEÓ. Prou! Ab bèstia com tu no s'hi pot parlar. Canviem de conversació. Tinch de sortir. M'esperen a l'Acadèmia. No sè a quina hora tornaré.
- CINT. (S'en va. Quina sort!)
- LLEÓ. La levita, el sombrero y el bastó. Arb! (Roch se'n va ràpit per la segona esquerra.) Calla. Ara'm recordo que he rebut una carta del meu antich company d'armes, el coronel Florejachs, dihent que està del tot conforme ab el matrimoni teu ab el seu fill. Té, llegeix.
- CINT. (Rebutjant la carta.) Però, papà, jo no'l conech aquest jove y no sé si m'agradarà.
- LLEÓ. Jo tampoch el conech, però és cosa feta. Vaig empenyar la paraula y en ma vida he tornat enrera de res.
- CINT. Y si jo no li agrado a n'ell?

LLEÓ. Tu has d'agradar a tothom, perquè ets el meu retrato feta y pastada. Mira. (Senyalant el retrato del quarto.)

CINT. Així ab bigoti y tot?

LLEÓ. No, afeytada.

ROCH. (Ab lo que indica.) El bastó, el sombrero y la levita. (Fent-li entrega tal com diu.)

LLEÓ. Animal. Al revés.

ROCH. Vol dir girant les mànigues.

LLEÓ. A tu sí que t'haurien de girar. Burro. Primerament la levita. (Se la posa.) Segonament el sombrero.

ROCH. Y tercerament el bastó. Ja està entès.

LLEÓ. Bravo! Ara fins que torni. Adeu.

CINT. Adeu, papà.

ROCH. No s'hi cansi, D. Lleó.

LLEÓ. Quí? Jo cansar-me? Cada dia estich més fort. Brúu!
(S'en va pel fons.)

ESCENA III

CINTETA y ROCH

ROCH. És tremendo l'amo. Tot ho fa anar a brams. Ell mateix diu que cada dia's torna més bou.

CINT. (Al balcó.) Ja és al carrer.

ROCH. Es un llampech per a correr. L'hagués vist ab els manobres de Calaf... Quan tocaven a correr, ell sempre anava davant.

CINT. Ja ha girat la cantonada. Per sort no ha vist al meu Perico. Si'l veu mirant cap aquí ab tanta insistència, ben segur que l'escomet.

ROCH. No tingui por. Que vol que li fassi una senya per a que pugui?

CINT. Que t'has tornat boig?

ROCH. Me dona pena que passi'l temps fent-se ganyotes, sense parlar-se d'aprop. L'hi dich que pugui?

CINT. Ay, no, no. (Allunyant-se del balcó.) Si'l papà l'atrapava aquí... Vaja un compromís. Me moriria de vergonya. No sabria pas que dir-li.

ROCH. D. Lleó trigarà molt. Quan va a l'Acadèmia y es posa a

parlar de les estocades y els quites de la seva invenció,
li passen les hores sense adonar-se'n.
CINT. No, no. Ves y tanca la porta, Roch, ves.
ROCH. Miri-s'el. Ja'l te aquí de cos present.

ESCENA IV

Els MATEIXOS y PERICO (pel fons ab molta timidès)

PERI. Cinteta.
CINT. Perico. Què has fet?
PERI. Ja ho veus, he pujat.
CINT. Perico...
PERI. Cinteta... (Mirant-se embadalits.)
ROCH. Que són bufons. Semblen jo y la Ruperta quan festei-
javem vora la font del meu poble, la Conca de Tremp.
CINT. Què tens que estàs tan groch?
PERI. La emoció de veure-t, videta meva. El goig de ... ay!
Deixa-m seure.
CINT. No, no, que si'l papà venia...
PERI. Si no sech, ay!, jo'm moro d'aquí cinch minuts.
ROCH. Segui, segui, que pagarà lo mateix. (L'hi presenta una cadira.)
PERI. Gracies! Ay! Ay! (Caminant ab pena.)
CINT. Tinch una mala notícia per a donar-te.
PERI. Una mala ... ay!
CINT. El meu pare vol casar-me ab un...
PERI. Ay!
CINT. Ab un jove que no conech.
PERI. Això'm faltava. Ay! Ay! Ay!

(Aquests ays! pausats y ab suspir. No fent-ne
més que'ls que van marcats ara y després.)

ROCH. (Sembla que vol cantar peteneres.)
PERI. Ay! (Defallit.)
CINT. Es desmaya!
ROCH. Per què li deya això del casament?
CINT. Perquè ... Déu meu! Perico, què tens? Què tens, Pe-
rico?
PERI. Que'm fa mal. Molt mal. Que no puch aguantar més!
CINT. Tant t'ha afectat la notícia del meu casament?
PERI. No. Això tant me fa.

- CINT. Gràcies, home.
- PERI. No vull dir això, vull dir que... No sé què vull dir. Lo que si és que no puch viure. Que no puch aguantar més.
- CINT. El què no pots aguantar?
- PERI. Les sabates, les sabates, que avuy les estreno y m'estrenyen com estenalles.
- CINT. Jo que'm creya... Pobre Perico! Perquè no ho deyes abans?
- PERI. Perquè'm feya vergonya.
- ROCH. Ja és un patir això dels peus, ja.
- PERI. Treyeu-me-la... Aquesta, no més aquesta.
(La sabata del peu dret.)
- ROCH. No s'espanti. Aviat la tindrà fora.
(S'agenolla y li agafa el peu.)
- PERI. Sí, sí, que ja no puch més.
- ROCH. Que té ulls de poll?
- PERI. No sé que tinch. Jo crech que tinch tots els mals de l'infern.
- ROCH. (Retenint-li el peu y fins pegant-li copets, però sense treure-li la sabata. Molt jugat, però sense atropellar l'acció.) Ja sé què cosa és aquest dolor, ja.
- PERI. Ay!
- CINT. Cuyta, home.
- ROCH. Ja va. Jo'n tinch un d'ull de poll que sembla un duro sevillano. Me fa patir lo que ningú pot pensar-se.
- PERI. Ay!
- CINT. Acabaràs?
- ROCH. Tot seguit. Per això no vull estrenar may les sabates. Res de sabates noves.
- CINT. Però què fas!
- ROCH. Que faig? Les compro velles als Encants.
- PERI. Ay! Per caritat. Treyeu-me aquesta argolla!
- ROCH. És aquesta?
(La del peu que encara reté.)
- PERI. Sí, aquesta.
- ROCH. Y l'altra no?
- PERI. No, l'altra no'm fa mal.
- ROCH. Sempre passa el mateix. Jo crech que tots tenim un peu més gran que l'altre o que'ls sabatés ne fan un de més petit que l'altra.

- PERI. Ay!
- CINT. Acabaràs d'una vegada?
- ROCH. Ara, ara. (Li estira una mica.)
- PERI. Ay! Ay!
- ROCH. Sembla talment que estiga clavetejada a la planta del peu ab punta de París. (Estirant ab força.) ¡Oyup! No puch. Ajudim, senyòreta.
- CINT. Veyam. (Estirant els dos.)
- PERI. Ay! Ay! Ay!
- C. Y R. Aaaree! (Per fi li treuen.)
- PERI. Ah! Per fi respiro. Ah!
- CINT. Què tal? Còm té trobes, Perico meu?
- PERI. Molt bé, Cinteta meva. Pero és el cas que...
- CINT. Què?
- PERI. Que ara trobo que'm fa mal l'altra.
- ROCH. Oh, això ja se sab. Quan una és fora, l'altra fa el seu fet. A mi també una vegada...
- CINT. Calla y estira.
- ROCH. Té molta rahó. Tornem-hi. Agafi fort. A la una. A les dugues... Vostè arrapi's bé a la cadira, perquè si no seguirà tot. (Perico ho fa, la cadira segueix.) A la una! A les dugues!... No tingui por que més mal fora que li arranquessin un caixal. A mi me'n varen arrencar un que...
- PERI. Per favor.
- ROCH. No per favor, no, que me'n varen fer pagar tres pessetes.
- CINT. Deixi estar els caixals, ara's tracta del peu.
- ROCH. Sí, sí, amari's fort. A la una. A les dugues. Y a les... tres! Ja està.
- PERI. Oh! Gràcies a tots els sants. Ara si que respiro ab goig. Gràcies, Roch. (L'abraça.) Gràcies, Cinteta, gràcies. (Dugues abraçades.)
- CINT. Què fas?
- PERI. Respiro! Retorno a la vida! Quin benestar! Quina alegria! (Torna a abraçar-la.)
- ROCH. (Quin grapeyu. Com s'aprofita.)
- CINT. Prou, Perico, prou. Estigues.
- PERI. És que no'm puch estar.

- ROCH. Si no s'està quiet li poso les sabates.
- PERI. No, això, no. Ja'm sossego.
- ROCH. Si ho promet... Tingui... Posis aquestes sabatilles, per no refredar-se els peus.
- PERI. (Se les posa.) Gràcies, Roch. Ja sabré recompensar-te un dia o altre els teus bons serveys. Ara no't dono propina perquè tindria que descanviar mitja pesseta.
- ROCH. No hi fa res. Ja me'ls donarà tots plegats.
- CINT. Ara, Roch, lo que tindries de fer és no moure't del balcó, perquè si ve'l papà no'ns agafi de sorpresa, y en Perico pugui sortir sense ésser vist.
- PERI. Ben pensat. Vigila, eh?
- ROCH. Passi cuidado. No treuré l'ull del balcó.
- (Queda vigilant. Perico y Cinteta es passegen lent bracet; ara s'aturen enllaçats de mans, rient, jugant y ab naturalitat.)
- PERI. És veritat lo que'm deyes, Cinteta, que'l teu pare t'ha buscat un nuvi?
- CINT. Sí que ho és, sí.
- PERI. Y tu que li has dit al teu pare?
- CINT. Que no'l volia sense coneixe'l.
- PERI. Y després de coneixe'l?
- CINT. Tampoch. Jo no més puch estimar-te a tu. Teva o de ningú del món.
- PERI. Cinteta meva! Ab el teu amor y sense sabates, soch l'home més feliç de la terra!
- CINT. Les puch creure aquestes paraules? Me seràs sempre fidel?
- PERI. Com un gosset d'aigües, que diuen que són els que ho són més. Mira, ahir mateix vaig escriure al papà dient-li que tu ets la que té de fer la felicitat de la meva vida. Aquest any acabo la carrera y l'any que ve... lo que's l'any que ve...
- ROCH. No ve ningú, no; no tingui por.
- CINT. Què diu ara?
- ROCH. Que poden tirar de llarch, lo que és D. Lleó...
- (Cop fort de campana.)
- CINT. Déu meu!
- PERI. Què és?
- CINT. El papà. Conech la seva mena de trucar.

- PERI. Vols dir que és ell?
- ROCH. Sí que ho és, sí. Jo també li coneix l'istil.
- PERI. Si que vigilaves bé.
- ROCH. És que no sé per ahont redimoni ha passat. Si no és que hagi vingut en aeroplà.
- CINT. Què fem ara?
- ROCH. Ara... presentar-se ab don Lleó ab quansevol excusa. Fer veure que s'ha equivocat y marxar tan aviat com pugui.
- CINT. No està mal pensat això.
- ROCH. Posi's les sabates, prengui el sombrero y...
- PERI. El sombrero sí, però les sabates... prefereixo morir.
- ROCH. Donchs ja pot preparar-se la confessió. (Truquen més fort.) Sent com repica?
- PERI. Amagueu-me. No hi cap armari?
- ROCH. És massa antich això dels armaris.
- PERI. Què faig, donchs?
- LLEÓ. (Dins.) Què s'han tornat sords en aquesta casa?
- CINT. Aquí, darrera d'aquesta cortina. No hi ha cap més recurs.
- LLEÓ. (Dins.) Si no obriu esbotzaré la porta a cosses.
- CINT. Amaga't, Perico. Ves a obrir, Roch.
- ROCH. Ay quin terratrèmol!

(Perico s'amaga darrera la cortina de la porta segona esquerra, quedant-li en descobert el lloch del peu. Roch va a obrir.)

ESCENA V

Els MATEIXOS y D. LLEÓ (que arriba molt enfadat)

- LLEÓ. Animal! Què feyes? Ahont eres que no'm senties?
- ROCH. Era a la d'això d'allò d'allà dins.
- LLEÓ. Y tu tampoch has sentit com trucava?
- CINT. Sí, però'm creya que en Roch ja obria.
- LLEÓ. Mala pedregada arrassi el món!
- ROCH. (Pobres vinyes.)
- LLEÓ. Mal llamp! Mala onada! Mala tramontana!
- CINT. Que tens, papà, que tornes tan enfadat?
- LLEÓ. Que tinch? Lo més gros que puguis pensar-te.
- CINT. M'espantes.

LLEÓ. Figurat que entro a l'Acadèmia, em poso a donar lliçó a un mocós de disset anys, y a les dugues primeres de canvi em clava dos bastonassos que m'han deixat tonto. Tocar-me a mi. A mi! A Lleó Leonart de la Lleonera, el professor d'esgrima més fort que s'ha conegut. Pregunto d'ahont ha tret aquella estocada nova; y saps que'm diu? Que l'hi ha ensenyat en Pichini. Figurat, en Pichini. Un professor italià de tercer pis del carrer dels Llàstichs. Per acabar-me d'exaltar em sento una veu darrera meu, que diu: — Oh, és que en Pichini és un dels millors professors de Barcelona. — Me giro y em trovo al davant d'un jovenet ros ab un bigotet de ratolí. Sense dir-li res li vento una bofetada, ab la que may més mastegarà per aquell indret de la dentadura. Gran rebombori. Compareix el Director de l'Acadèmia y em diu que allà ja hi estich de més. La ràbia em creix. Arrio un cop de puny al Director y li buido un ull. Dos empleats de la casa m'agafen pels braços, faig una contracció y els llenço per la finestra. Vaig per sortir; el conserge intenta tancar-me el pas y el seu gos em mossega la cama; pego una patada als morros del gos, que li fa surtir les dents per la cua, y al conserge li engego tal plantofada que queda enganxat a la paret com un cartell. Agafo la porta, guanyo el carrer y aquí em trobarà tothom que vingui disposat a provar-li que un professor d'esgrima com Lleó Leonart de la Lleonera no n'hi ha cap més. He dit. (Queda creuat de braços.)

ROCH. Si que ha fet feina ab tan poca estona.

CINT. Ay papà, per què tens d'ésser així?

PERI. (Ab veu molt clara.) Cafre!

LLEÓ. Eh! Què és això? Qui és que'm diu cafre?

CINT. (Estem perduts.)

ROCH. Ha sentit malament, don Lleó.

LLEÓ. No han cridat ¡cafre!

ROCH. No; és el Café d'aquí baix, que per a cridar a l'abocador cridava ¡café!, y sembla que diuhen *cafre*.

LLEÓ. Potser sí. Vaig dins a estudiar una nova estocada a fondo que tinch mig pensada.

(Se'n va per la primera esquerra.)

ESCENA VI

Els MATEIXOS menys D. LLEÓ

CINT. Ay, lo que he patit! Gràcies al teu acudit, Roch, que si no...

PERI. (Surtint.) Té, Roch, té, aquí tens la mitja pesseta. Té l'has ben guanyada.

ROCH. Eh? Y després encara em diran tonto.

LLEÓ. (Dins, ab crit sech.) Roch!

CINT. Ay! Tornat a amagar, que surt.

PERI. Jo d'aquí no'n surtiré pas viu, no. (S'amaga.)

ESCENA VII

Els MATEIXOS y D. LLEÓ (ab un sabre de fusta)

LLEÓ. Roch! Ahont tinch les sabatilles?

ROCH. Les sabas... les sabati... Les sabatilles!...

LLEÓ. Sí, home, les sabatilles. Que t'has tornat tartamut? (Al girar-se veu els peus d'en Perico sota la cortina y va per plegar-les.) Mireu-les, són allí.

CINT. No't molestis, papà, ja te les porto.

LLEÓ. No, que les dugui aquest ximplet, que és la seva obligació.

ROCH. Sí, senyor, sí, és la meva obligació. (D. Lleó seu a la dreta, Roch treu les sabatilles dels peus d'en Perico y les presenta a D. Lleó.) Aquí les té, si és servit.

LLEÓ. Estan calentes! Bullen. Què és això?

ROCH. (Això és un bullit. Veliaquí lo que és.)

LLEÓ. Què dius?

ROCH. Que sí... Que com qu'estaven soles en aquesta sala de sol, solament ab l'escalfor del sol... sap?

LLEÓ. Prou! No m'atabalis.

PERI. Ara és el moment d'escapar-me.

(Al mateix instant que arriba a la porta del fons, D. Lleó, que ja s'ha posat les sabatilles, s'aixeca y el sorpren.)

LLEÓ. Ja estich. Eh! Quí és aquest jovenet?

ROCH. (Ara ve el bo.)

- CINT. Aquest jove és un...
- LLEÓ. Ja ho veig que és un, que no n'hi han dos.
- CINT. Vuy dir, que...
- ROCH. Sí, senyor; que és un jove...
- CINT. Un jove que...
- LLEÓ. Prou de joventut. Que parli ell, si no és mut. Es mut vostè?... Respongui.
- PERI. Què vol que li digui!...
- LLEÓ. Si és mut, vostè.
- PERI. No, senyor, no ho sochi de mut. No ho veu que parlo?...
- LLEÓ. No que no ho veig; ho sento.
- PERI. Caricus! Vostè sent que no sigui mut, jo!
- LLEÓ. Està molt de broma vostè!
- PERI. Sí, senyor.
- LLEÓ. Y ha vingut per seguirla ab mí?
- PERI. Sí, senyor.
- LLEÓ. Com!
- PERI. No, senyor.
- LLEÓ. En què quedem?
- PERI. Dich que... sí, senyor; que no senyor.
- ROCH. (Com més va més s'embolica aquesta troca.)
- LLEÓ. Acabem.
- PERI. Sí, senyor.
- LLEÓ. Y per acabar és precis que comenci per dir-me, què vol, què desitja, què demana, qui ès vostè!
- CINT. És... un jove aficionat a l'esgrima que ja havia vingut abans per a veure't y...
- PERI. Sí, senyor.
- ROCH. El vol veure perque la seva fama és tan gran...
- LLEÓ. La seva?
- ROCH. No, la de vostè, desitja entaular relacions ab... En fi, ell ja l'hi explicarà.
- PERI. Sí, senyor.
- LLEÓ. Està bé. Retireu-vos vosaltres.
- CINT. (Ay, Déu meu! Què passarà aquí?)
- ROCH. (D'aquest Perico, d'aquí una estona, no'n quedarà ni les gomes dels elàstichs.) (Se'n van per la segona esquerra.)

ESCENA VIII

D. LLEÓ (un xich recelós) y PERICO (procurant sempre amagar el peu perquè no's vegi que va descals)

LLEÓ. Acosti's.

PERI. No, gràcies, ja estich bé.

LLEÓ. Segui.

PERI. Ja estich bé, gràcies.

LLEÓ. Seyent estarem millor. (L'hi presenta cadira. Perico, passant per darrera seu, amagant-se el peu sota els barrons.)

Fumi. (Oferint-li.)

PERI. No, no'n gasto.

LLEÓ. És contrabando.

PERI. Pitjor.

LLEÓ. No, que és millor que'l de l'estanch y més barato.

PERI. Ho crech. Però és que no'm sé fer el cigarro.

LLEÓ. Ja li faré jo.

PERI. (No hi ha més remey.) No's molesti, que jo...

LLEÓ. Cap molèstia. Miri, veu? Ja està.

(Li entrega el cigarro fet, que'n Perico agafa en la mà dreta.)

PERI. Gràcies.

LLEÓ. Encengui.

(Ab encenedor. Si fos cas que al primer cop no s'encengués, com sol passar molt sovint, pot afegir-se: «PERICO. Van molt bé aquests encenedors. — LLEÓ. N'hi ha de tots. — PERICO. Sí, de tots preus, aquest es veu que té molt bon gènit. — LLEÓ. Per què? — PERICO. Perquè no crema.

LLEÓ. Ja està encès. Tingui. (Ab mistos o ab lo que sigui.)

PERI. Repeteixo les gràcies.

(Per poguer quedar lliure de mans, y veient-se obligat a treure els peus de sota la cadira, se'ls cobreix ab el sombrero.)

LLEÓ. Està bé aquest penjarrobes.

PERI. És un capritxo de la última moda.

LLEÓ. No està mal. (Pausa curta.)

PERI. (Veyam com ne surtiré d'aquest pas.)

LLEÓ. En demés, vostè és aficionat a l'esgrima, eh?

PERI. Sí, senyor, molt aficionat, molt.

LLEÓ. Tira gayre?

- PERI. No, senyor, gens.
- LLEÓ. És raro. Y per què?
- PERI. Per què se m'ha apagat.
- LLEÓ. El què?
- PERI. El cigarro.
- LLEÓ. Ah, tingui, encengui. (Fent-li foch.)
- PERI. No cal, s'ha desfet.
- LLEÓ. (Jo crech que se'm rifa.) És molt convenient saber esgrima. En la vida hi han tants compromisos...
- PERI. Sí, senyor, molts. (El d'ara és de primera.)
- LLEÓ. Fa molt temps que practica?
- PERI. Poch.
- LLEÓ. Lo principal de tot es saber les sortides, veritat?
- PERI. Ja ho crech. (Jo sapigués sortir-ne d'aquí.)
- LLEÓ. Vostè com es treu els cops?
- PERI. Ab àrnica.
- LLEÓ. (Sí que se'm rifa, sí. (S'aixeca y ab el sabre l'amenaça el cor.)
Si's vegés escomés ab aquesta posició, que faria vostè?
- PERI. Resar l'últim Parenostre.
- LLEÓ. (Torna a seure.) Sap que's molt de la broma vostè?
- PERI. Hi faig tot lo que sé.
- LLEÓ. No ha tingut may cap desafio vostè?
- PERI. Sí, senyor, un a sabre y a cinquanta metres.
- LLEÓ. Que se'n burla?
- PERI. Dispensi, volia dir a pistola.
- LLEÓ. Així y tot em sembla una mica lluny.
- PERI. També ens ho va semblar, però no podia ésser més aprop.
- LLEÓ. Per què?
- PERI. Perquè hi havia un riu de per mig.
- LLEÓ. És molt divertit això que m'esplica.
- PERI. Sí, senyor, sí, ens vàrem divertir molt. Al mig del riu hi vàrem posar-hi una boya y des de terra vàrem desafiar-nos per veure qui la tocava.
- LLEÓ. (Se'm rifa, està vist, se'm rifa.) (Ara veuràs tu.) Y quin mestre has tingut fins ara?
- PERI. (M'ha atrapat. Quin li diré si no'n conech cap.)
Veurà, jo...

- LLEÓ. Segurament en Pichini, eh? Ho endevino?
- PERI. Sí, just, ho ha endevinat. En Pichini. (No sé qui és.)
- LLEÓ. Que s'està al carrer dels Llàstichs?
- PERI. Sí, sí, això mateix. És bon professor. Oy que sí?
- LLEÓ. (Mostrant-li el palmell de la mà.) Miri aquí: què hi veu?
- PERI. Moltes durícies.
- LLEÓ. Donchs en aquestes durícies hi ha un parell de bofetades de les que fan trontollar els caixals.
- PERI. Caramba!
- LLEÓ. Una per al cèlebre Pichini y l'altra per a vostè.
(Aixecant-se furiós.)
- PERI. Home, no sigui bàrbar...
- LLEÓ. Ja n'estich tip d'ell y de vostè.
- PERI. Jo?
- LLEÓ. Desde'l primer moment que l'he vist y ja l'he comprés que venia per encàrrech d'en Pichini a divertir-se en mi. Però ja veurà quin ball ballarem ara.
- PERI. No soch ballador jo.
- LLEÓ. No hi fa res, ja n'apendrà.
(S'arremanga de braços. En Perico s'aixeca espantat.)
- PERI. Socorro!
- LLEÓ. Ni'l combregà hi serà a temps. (L'empaita.)
- PERI. Valgam Sant Telm!
- LLEÓ. Què veig! Va descals per més mofa. Negui ara que ha vingut impulsat per en Pichini. Vas a morir.
- PERI. Aquest home és un toro Miura!

ESCENA ÚLTIMA

Tots

- CINT. Què passa, papà. Què són aquests crits?
- LLEÓ. Jo un toro. Deixeu-me sol. Veureu com l'enforquillo a aquest... Sargantana Chico que ha vingut per torejar-me...
- CINT. (Interposant-se.) No papà, aquest jove és el meu nuvi y ha vingut per demanar-te la meva mà.
- LLEÓ. Y per demanar mans ve descals?
- PERI. És que...

CINT. Perdona'm papà, jo l'estimo. (Se l'hi agenolla als peus.)

PERI. Jo també l'estimo ab deliri. (Se li agenolla a l'altre costat.)

ROCH. (Sembren unes cetrilleres.)

CINT. Jo sens ell em moriria.

PERI. Jo la faré feliça per tota la vida. Ho juro a fe de Perico Florejachs.

LLEÓ. Que diu! Perico Florejachs, fill del comandant?

PERI. Don Ramon. Aquest és el meu pare.

LLEÓ. Que actualment habita...

PERI. A Cassà de la Selva, província de Girona.

LLEÓ. Aixequen-vos. Cinteta, aquest és el Perico que't destinava per marit.

CINT. Ell! Quina felicitat!

PERI. Ella! Quina alegria!

LLEÓ. Us casareu dintre un mes. Sols me sap greu una cosa.

CINT. Què, papà?

PERI. Quina?

LLEÓ. Que't diguis Perico, perquè és nom de lloro.

PERI. Ja me'l canviaré.

ROCH. Quina casualitat. Això no passa més que en les comédies.

LLEÓ. Donchs ara ha passat aquí, animal!

ROCH. Ab permís, mi *queneral*.

(Al públich.)

Ara, quan baixi el teló,
si aplaudeixen és millô:
l'autor quedarà content,
y nosaltres igualment,
hi haurem guanyat tot això.

PROU

Handwritten text at the top of the page, appearing to be a list or index of items, possibly related to a collection or inventory.

Handwritten text in the upper middle section, continuing the list or index, with some lines appearing to be numbered or categorized.

Handwritten text in the middle section, showing further entries in the list, with some lines appearing to be more detailed descriptions.

Handwritten text in the lower middle section, continuing the list, with some lines appearing to be more detailed descriptions.

Handwritten text in the lower section, showing the final entries in the list, with some lines appearing to be more detailed descriptions.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a concluding note or a signature, with some lines appearing to be more detailed descriptions.

Obres d'en Lluís Millà

CATALANES, EN UN ACTE

Personatges			Preu
Dones	Homes		Pessetes
1	6	<i>Un vestit nou</i> , joguina en vers, original . . .	0'50
1	4	<i>El noy de casa</i> , comèdia en vers, original .	0'25
2	2	<i>Casats de poch</i> , joguina en vers, original .	0'25
1	1	<i>Pippo y Mascotta</i> , diàlech en vers * . . .	0'50
1	1	<i>Punts y comes</i> , diàlech en vers	0'50
1'	9	<i>Un jepich cantant victòria</i> , humorada en vers, original *	0'50
0	6	<i>Els grills de les sèbes</i> , gatada en vers, original.	
2	1	<i>La venjança d'una sogra</i> , joguina en prosa, original *	0'50
1	2	<i>La capseta dels petons</i> , joguina en vers. .	1
1	2	<i>El ninot de molles</i> , joguina en vers . . .	0'50
1	1	<i>Renyines d'enamorats</i> , diàlech en prosa .	0'50
2	2	<i>El niu d'aucellets</i> , idili en vers, original * .	0'50
2	10	<i>Esperant que surti</i> , pas còmich en vers, original *	0'50
1	7	<i>El senyor del pis de dalt</i> , paròdia de <i>El señor feudal</i> , en vers	1

* Col·laboració.

Personatges

Dones Homes

Preu

Pessetes

1	2	<i>Un bany rus</i> , joguina en prosa	0'50
2	3	<i>Que no s'enteri el marit</i> , comèdia en prosa *	0'50
1	2	<i>El cantiret de vidre</i> , joguina agredolça en vers, original	0'50
0	2	<i>Carregà el mort</i> , diàlech en vers	0'25
2	4	<i>La nit del Tenorio</i> , saynet en prosa, original	0'50
1	3	<i>A tres quarts de quinze</i> , joguina inverosímil, en prosa.	0'50
2	4	<i>L'ànima d'en Pepe-Hillo</i> , saynet en prosa .	0'50
1	2	<i>El llit del capità</i> , joguina en prosa	0'50
2	2	<i>Sol matinal</i> , comèdia en prosa	0'25
2	2	<i>Vent, terra, foch y aygua</i> , joguina en vers, original	0'50
0	3	<i>Una cova de lladres</i> , joguina mig històrica, en vers	0'25
0	2	<i>¡Parricida!</i> , diàlech dramàtic en vers, original	0'25
0	4	<i>Les desgracies del Tenorio</i> , paròdia en vers original *	0'25
0	6	<i>Les estàtues del Tenorio</i> , paròdia en vers, original	0'25
0	6	<i>Turrons y neules</i> , apropòsit en vers, original *	0'25
0	5	<i>¡Seren... les vintiquatre!</i> , suposició en vers, original *	0'25
0	4	<i>La professó de Corpus</i> , embolich en vers, original *	0'25
0	4	<i>Sogres a la graella</i> , homicidi en vers, original *	0'25

* Col·laboració.

Personatges

Preu

Dones Homes

Pesetes

0	3	<i>¡Pitarral!</i> , comèdia en vers, original *	0'50
0	2	<i>Astronomia còmica</i> , diàlech en vers, original *	0'25
0	3	<i>Dos com se neguen</i> , pesquera en vers, original *	0'25
2	3	<i>Sense feyna</i> , drama en prosa, original	1
2	3	<i>Jo y ell</i> , joguina en prosa	0'50
2	2	<i>Cartetas d'amor</i> , joguina en prosa. original	0'50
1	2	<i>La setmana dels tres dijous</i> , joguina en prosa *	0'50
1	2	<i>Un ull de la cara</i> , joguina mig històrica, en vers	0'50
0	4	<i>Una broma tràgica</i> , impressió dramàtica en prosa, original.	1
0	5	<i>Dintre'l parany</i> , drama en prosa, original *.	1
1	1	<i>La capsa de rapè</i> , diàlech en prosa	0'25
1	5	<i>A câ l'apotecari</i> , saynet en prosa, original *	0'50
1	9	<i>La sardana dels geperuts</i> , saynet en vers *.	0'50
0	2	<i>A mitja vela</i> , diàlech en vers, original	0'50
1	3	<i>La grapa de ferro</i> , drama en prosa	0'50
3	5	<i>¡Ayla mare!</i> paròdia de <i>La mare</i> , en prosa.	0'50
1	3	<i>Sabates noves</i> , joguina en prosa	0'50

COL·LECCIÓ DE SAYNETS VELLS AB VERSOS NOUS

2	2	<i>El casament d'en Saldoni</i>	0'10
1	3	<i>Les calces del senyor Anton.</i>	0'10
0	6	<i>A Sant Boy falta gent</i>	0'10

* Col·laboració.

Personatges

Dones Homes

Preu

Pessetes

2	3	<i>06960. La primera a Barcelona</i>	0'10
2	2	<i>El divorci de la Margarida</i>	0'10
1	2	<i>Peix al cove</i>	0'10
2	3	<i>Xarop de bastó</i>	0'10
1	7	<i>Trampes són trampes</i>	0'10
1	3	<i>La clau de l'escaleta</i>	0'10
1	3	<i>Setze garrotades</i>	0'10
2	4	<i>Arri</i>	0'10
1	4	<i>Cuscunilla el sagristà</i>	0'10

TEATRE DE NOYS

0	7	<i>Sortint d'estudi</i>	0'25
3	2	<i>El bateig de la nina</i>	0'10
0	3	<i>Si jo fos rey</i>	0'10
0	4	<i>Un viatge a Amèrica</i>	0'10
0	2	<i>Triant ofici</i>	0'10
2	3	<i>El casament de la nina</i>	0'10
5	1	<i>Juguem a vendre</i>	0'10

EN DOS O MÉS ACTES

3	4	<i>El lladre</i> , drama en 3 actes y en prosa d'en H. Bernstein (traducció)*	2
0	7	<i>El cant de la sirena</i> , drama en 3 actes y en prosa original*	2
8	9	<i>L'aixeca dones</i> , vodevil en 3 actes y en prosa d'Hennequin y Welar (traducció).	0'50
4	3	<i>Covardies</i> , comèdia en 2 actes d'en Linares Rivas (traducció).	1

(*) Col·laboració.

